

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 191 (XXXV) — Nr. 597

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 30 iunie 2023

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 118 din 16 martie 2023 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 66 pct. 28 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene	2–5
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
74. — Ordin al președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor privind fabricarea produselor lactate în unitățile de prelucrare a laptelui cu volum mic de producție, care își desfășoară activitatea în regiuni supuse unor constrângeri geografice specifice	6–9
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 6 din 15 mai 2023 (Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii)	10–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 118**

din 16 martie 2023

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 66 pct. 28 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scânteii	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Bianca Drăghici	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 66 pct. 28 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene, excepție ridicată de Consiliul Local al orașului Amara în Dosarul nr. 393/98/2019 al Tribunalului Ialomița — Secția civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.346D/2019.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, susținând, în esență, că există un preambul al actului normativ care justifică necesitatea reglementării prin ordonanță de urgență a Guvernului. Se arată că nu sunt prevăzute avize, nici măcar consultative, pe care Guvernul să le solicite într-o asemenea situație, iar art. 102 alin. (2) din Constituție are în vedere activitatea Guvernului ca organ executiv, nu ca legiuitor delegat.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Decizia nr. 392 din 25 iunie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 393/98/2019/a1, **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal — admitând recursul împotriva Încheierii Tribunalului Ialomița prin care s-a respins ca inadmisibilă cererea de sesizare a instanței de contencios constituțional — a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 66 pct. 28 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative**

și prorogarea unor termene. Excepția a fost ridicată de Consiliul Local al orașului Amara într-o cauză având ca obiect anularea unei hotărâri emise de consiliul local.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorul acesteia susține, în esență, că în preambulul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 114/2018 nu este motivată urgența reglementării, așa cum prevăd dispozițiile art. 115 alin. (4) din Constituție; potrivit prevederilor art. 43 alin. (3) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, „*la ordonanțele de urgență preambulul este obligatoriu și cuprinde prezentarea elementelor de fapt și de drept ale situației extraordinare ce impune recurgerea la această cale de reglementare*” iar, potrivit art. 31 alin. (1) lit. a) teza finală din aceeași lege, „*pentru ordonanțele de urgență vor fi prezentate distinct elementele obiective ale situației extraordinare care impune reglementarea imediată, nefiind suficientă utilizarea procedurii parlamentare de urgență, precum și eventualele consecințe care s-ar produce în lipsa măsurilor legislative propuse*”. Totodată, nu este prezentată situația extraordinară, astfel cum aceasta este definită de prevederile art. 3 pct. 12 din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010. În acest context, se afirmă că lipsește opinia Consiliului fiscal asupra introducerii alin. (3) al art. 491 din Codul fiscal, obligatorie potrivit prevederilor art. 8 alin. (2) din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010.

6. Se afirmă că, pentru completarea art. 491 din Codul fiscal cu alin. (3) nu au fost consultate structurile asociative ale autorităților administrației publice locale, așa cum impun dispozițiile art. 102 alin. (2) din Constituție, coroborate cu cele ale art. 8 alin. (1) din Legea administrației publice locale nr. 215/2001, și cele ale art. 31 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 24/2000.

7. Se consideră că art. 491 alin. (3) din Codul fiscal, introdus prin art. 66 pct. 28 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018, trece ilegal competența constituțională de a stabili impozitele și taxele locale, prevăzută de art. 139 alin. (2) din Constituție, coroborat cu art. 36 alin. (4) lit. c) din Legea administrației publice locale nr. 215/2001 și art. 27 din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, din sarcina consiliului local în sarcina compartimentului de resort din aparatul de specialitate al primarului, ceea ce este de neacceptat.

8. Se apreciază că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 nu a intrat în vigoare la data publicării ei în Monitorul Oficial al României, Partea I, întrucât nu a fost îndeplinită condiția depunerii ei prealabile la Camera competentă a Parlamentului, așa cum impun dispozițiile art. 115 alin. (5) din Constituție și cele ale art. 12 alin. (3) din Legea nr. 24/2000.

9. Se susține că modificarea art. 491 din Codul fiscal, prin completarea cu alin. (3), este interzisă de prevederile art. 115 din Constituție, întrucât este adoptată în domeniul drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale. Așadar, „așezarea justă a sarcinilor fiscale” prevăzută de art. 56 alin. (2) din Constituție nu poate fi condiționată de adoptarea hotărârii consiliului local cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de expirarea exercițiului bugetar, nici chiar de indexarea cu rata inflației, până la data de 30 aprilie, întrucât, în consecință, consiliul local ar acționa nepredictibil împotriva intereselor legitime ale cetățenilor din raza sa de competență.

10. În final, se menționează că prevederile art. 491 alin. (3) din Codul fiscal sunt discriminatorii, în măsura în care ele se aplică numai „dacă hotărârea consiliului local nu a fost adoptată cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de expirarea exercițiului bugetar”, ceea ce este împotriva dispozițiilor art. 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și ale art. 16 alin. (1) din Constituție, care interzic discriminarea.

11. Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, contrar art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, nu și-a exprimat opinia asupra excepției de neconstituționalitate.

12. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

13. Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

14. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

15. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 66 pct. 28 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1116 din 29 decembrie 2018, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora: „*Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 688 din 10 septembrie 2015, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează: [...] 28. La articolul 491, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins: «(3) Dacă hotărârea consiliului local nu a fost adoptată cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de expirarea exercițiului bugetar, în anul fiscal următor, în cazul oricărui impozit sau oricărei taxe locale, care constă într-o anumită sumă în lei sau care este stabilită pe baza unei anumite sume în lei ori se determină prin aplicarea unei cote procentuale, se aplică de către compartimentul de resort din*

aparatul de specialitate al primarului, nivelurile maxime prevăzute de prezentul cod, indexate potrivit prevederilor alin. (1).»”

16. În opinia autorului excepției, dispozițiile legale criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 16 alin. (1) referitor la egalitatea în drepturi, ale art. 56 privind contribuțiile financiare, ale art. 102 alin. (2) referitor la rolul și structura Guvernului, ale art. 115 alin. (4)—(6) privind condițiile de adoptare a ordonanțelor de urgență ale Guvernului și ale art. 139 alin. (2) referitor la impozite, taxe și alte contribuții.

17. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile legale criticate, respectiv art. 66 pct. 28 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018, modifică și completează prevederile art. 491 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal cu un nou alineat, respectiv alin. (3). Astfel, Curtea observă că, potrivit art. 491 din Codul fiscal, cu denumirea marginală „*Indexarea impozitelor și taxelor locale*”, „(1) În cazul oricărui impozit sau oricărei taxe locale, care constă într-o anumită sumă în lei sau care este stabilită pe baza unei anumite sume în lei, sumele respective se indexează anual, până la data de 30 aprilie, de către consiliile locale, ținând cont de rata inflației pentru anul fiscal anterior, comunicată pe site-urile oficiale ale Ministerului Finanțelor Publice și Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice.

(1) Prin excepție de la prevederile alin. (1), sumele prevăzute în tabelul prevăzut la art. 470 alin. (5) și (6) se indexează anual în funcție de rata de schimb a monedei euro în vigoare în prima zi lucrătoare a lunii octombrie a fiecărui an și publicată în Jurnalul Uniunii Europene și de nivelurile minime prevăzute în Directiva 1999/62/CE de aplicare la vehiculele grele de marfă pentru utilizarea anumitor infrastructuri. Cursul de schimb a monedei euro și nivelurile minime, exprimate în euro, prevăzute în Directiva 1999/62/CE de aplicare la vehiculele grele de marfă pentru utilizarea anumitor infrastructuri se comunică pe site-urile oficiale ale Ministerului Finanțelor Publice și Ministerului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației.

(2) Sumele indexate conform alin. (1) și (1¹) se aprobă prin hotărâre a consiliului local și se aplică în anul fiscal următor. La nivelul municipiului București, această atribuție revine Consiliului General al Municipiului București.

(3) Dacă hotărârea consiliului local nu a fost adoptată cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de expirarea exercițiului bugetar, în anul fiscal următor, în cazul oricărui impozit sau oricărei taxe locale, care constă într-o anumită sumă în lei sau care este stabilită pe baza unei anumite sume în lei ori se determină prin aplicarea unei cote procentuale, se aplică de către compartimentul de resort din aparatul de specialitate al primarului, nivelurile maxime prevăzute de prezentul cod, indexate potrivit prevederilor alin. (1).”

18. Analizând susținerile autorului excepției, Curtea reține că acesta formulează critici de neconstituționalitate extrinsecă, precum și critici de neconstituționalitate intrinsecă.

19. Referitor la critica de neconstituționalitate extrinsecă, raportată la art. 115 alin. (4) din Constituție, a art. 66 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018, care modifică și completează Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, Curtea reține că, în jurisprudența sa referitoare la condițiile de adoptare a unei ordonanțe de urgență a Guvernului, a statuat că Guvernul poate adopta o ordonanță de urgență în următoarele condiții, întrunite în mod cumulativ: existența unei situații extraordinare; reglementarea acesteia să nu poată fi amânată; urgența să fie

motivată în cuprinsul ordonanței (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 255 din 11 mai 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 511 din 16 iunie 2005, sau Decizia nr. 598 din 10 octombrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 946 din 26 noiembrie 2019). Curtea a mai arătat că pentru îndeplinirea cerințelor prevăzute de art. 115 alin. (4) din Constituție este necesară existența unei stări de fapt obiective, cuantificabile, independente de voința Guvernului, care pune în pericol un interes public (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 1.008 din 7 iulie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 507 din 23 iulie 2009). Cât privește condiția urgenței, prevăzută de art. 115 alin. (4) din Constituție, Curtea Constituțională a statuat că „urgența reglementării nu echivalează cu existența situației extraordinare, reglementarea operativă putându-se realiza și pe calea procedurii obișnuite de legiferare” (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 421 din 9 mai 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 367 din 30 mai 2007).

20. Aplicând aceste considerente cuprinse în jurisprudența sa și analizând preambulul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 114/2018, Curtea reține că Guvernul a menționat că reglementarea criticată a fost adoptată „având în vedere că la fundamentarea strategiei fiscal bugetare pe perioada 2019—2021, a bugetului de stat și a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2019 este necesar ca aceste măsuri să fie aprobate prin acte normative, [...] având în vedere: [...] obligația Guvernului de a conduce politica fiscal-bugetară într-un mod care să asigure predictibilitatea acesteia pe termen mediu, în scopul menținerii stabilității macroeconomice, instituită prin Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010, republicată, pe baza căreia să fie fundamentat proiectul bugetului de stat pe anul 2019; necesitatea adoptării, în cel mai scurt timp, a legii bugetului de stat, legii bugetului asigurărilor sociale de stat și perspectiva 2020—2021, măsurile propuse stau la baza fundamentării veniturilor și cheltuielilor bugetului general consolidat [...]”. Având în vedere aceste precizări, Curtea reține că situația care a condus la adoptarea măsurilor legislative prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 constituie o stare de fapt obiectivă, independentă de voința Guvernului, putând fi încadrată în conceptul constituțional de „*situații extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată*”, astfel cum acesta a fost definit în jurisprudența Curții.

21. Pe de altă parte, Curtea reține că urgența a fost motivată corespunzător în cuprinsul ordonanței de urgență criticate. Astfel, în preambulul acesteia nr. 114/2018 se precizează că „neadoptarea în regim de urgență a măsurilor fiscal-bugetare propuse ar genera un impact suplimentar asupra deficitului bugetului general consolidat, afectând în mod semnificativ sustenabilitatea finanțelor publice”.

22. De asemenea, așa cum a reținut Curtea Constituțională în jurisprudența sa, legiuitorul trebuie să dispună, la punerea în aplicare a politicilor sale, mai ales a celor sociale și economice, de o marjă de apreciere, pentru a se pronunța atât asupra existenței unei probleme de interes public, care necesită un act normativ, cât și asupra alegerii modalităților de aplicare a acestuia (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 536 din 15 iulie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 976 din 13 octombrie 2021, și Decizia nr. 472 din 8 iulie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1091 din 16 noiembrie 2021). Prin urmare, normele legale criticate nu contravin dispozițiilor art. 115 alin. (4) din Constituție.

23. Referitor la invocarea prevederilor art. 115 alin. (5) din Constituție, Curtea reține că, potrivit jurisprudenței sale, aceste norme constituționale condiționează intrarea în vigoare a ordonanței de urgență de îndeplinirea cumulativă a două cerințe: depunerea sa spre dezbatere în procedură de urgență la Camera competentă să fie sesizată și publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I. Reglementările constituționale sunt transpuse la nivel legal de art. 12 alin. (2) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010, potrivit căruia „*Ordonanțele de urgență ale Guvernului intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, sub condiția depunerii lor prealabile la Camera competentă să fie sesizată, dacă în cuprinsul lor nu este prevăzută o dată ulterioară*” (a se vedea, în acest sens Decizia nr. 114 din 9 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 359 din 16 mai 2017, paragraful 46). Astfel, potrivit fișei legislative, Curtea observă că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 a fost adoptată în ședința de Guvern din 28 decembrie 2018, iar proiectul de lege privind aprobarea ordonanței de urgență a fost transmis Senatului României, în calitate de primă Cameră sesizată, pentru dezbatere, cu Adresa nr. E222 din 28 decembrie 2018. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1116 din 29 decembrie 2018. Prin urmare, au fost întrunite cele două condiții cumulative necesare intrării în vigoare a ordonanței de urgență, astfel încât critica privind încălcarea art. 115 alin. (5) din Constituție este neîntemeiată.

24. În ceea ce privește susținerea referitoare la lipsa opiniei Consiliului fiscal cu privire la emiterea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 114/2018, Curtea constată că aceasta nu poate fi reținută, deoarece, așa cum a reținut prin Decizia nr. 127 din 6 martie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 189 din 8 martie 2019, paragraful 80, Consiliul fiscal nu este o autoritate publică de rang constituțional, iar legea nu reglementează caracterul obligatoriu al solicitării opiniei acestuia, spre deosebire de avizul Consiliului Economic și Social, care este consultat în mod obligatoriu în domeniile sale de competență.

25. Cu privire la critica referitoare la încălcarea art. 102 alin. (2) din Constituție, critică potrivit căreia adoptarea normelor supuse controlului de constituționalitate s-a făcut fără consultarea structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale, Curtea reține că aceasta este neîntemeiată, deoarece, potrivit normei constituționale invocate, în îndeplinirea atribuțiilor sale, Guvernul cooperează cu organismele sociale interesate. Or, legea nu reglementează caracterul obligatoriu al solicitării opiniei acestor organisme la adoptarea unui act normativ.

26. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate intrinsecă privind încălcarea dispozițiilor art. 56 alin. (2) din Constituție, referitor la principiul așezării juste a sarcinilor fiscale, prin Decizia nr. 877 din 16 decembrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 283 din 24 martie 2022, paragraful 20, Curtea a reținut că art. 56 din Constituție consacră obligația fundamentală a fiecărui cetățean de a contribui prin impozite și taxe la cheltuielile publice. Principiul constituțional al justei așezări a sarcinilor fiscale implică un complex de condiții de care legiuitorul este ținut atunci când instituie anumite obligații fiscale în sarcina contribuabililor.

Fiscalitatea trebuie să fie nu numai legală, ci și proporțională, rezonabilă, echitabilă și să nu diferențeze pe criteriul grupelor sau categoriilor de cetățeni. Însă așezarea justă a sarcinilor fiscale trebuie să reflecte însuși principiul egalității cetățenilor în fața legii, prin impunerea unui tratament identic pentru situații identice, și să țină cont, în același timp, de capacitatea contributivă a contribuabililor, luând în considerare elementele ce caracterizează situația individuală și sarcinile sociale ale acestora (Decizia nr. 325 din 25 iunie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 431 din 16 iulie 2013, și Decizia nr. 6 din 25 februarie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 61 din 25 martie 1993) și în raport cu situația economico-financiară a țării. Totodată, prin Decizia nr. 695 din 28 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 623 din 30 august 2012, Curtea a reținut că stabilirea cotelor de impozitare este atributul legiuitorului, care, respectând art. 56 din Constituție privind justa așezare a sarcinilor fiscale, le poate mări sau micșora în funcție de politica fiscală promovată și de interesele generale ale societății la un moment dat.

27. Aplicând aceste considerente la prezenta speță, Curtea constată că dispozițiile criticate introduc alin. (3) al art. 491 din Codul fiscal, care prevede că, dacă hotărârea consiliului local nu a fost adoptată cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de expirarea exercițiului bugetar, în anul fiscal următor, în cazul oricărui impozit sau oricărei taxe locale, care constă într-o anumită sumă în lei sau care este stabilită pe baza unei anumite sume în lei ori se determină prin aplicarea unei cote procentuale, se aplică de către compartimentul de resort din aparatul de specialitate al primarului nivelurile maxime prevăzute Codul fiscal, indexate potrivit prevederilor alin. (1). Așadar, dispozițiile legale criticate reprezintă o normă care asigură predictibilitatea cadrului legislativ în materie, în cazuri excepționale, când autoritatea deliberativă — consiliul local — nu adoptă hotărârea cu privire la indexarea impozitelor și taxelor locale cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de expirarea exercițiului bugetar, și constituie expresia obligației pozitive a statului de a asigura ritmicitatea și certitudinea alimentării bugetelor locale cu sumele

de bani aferente obligațiilor fiscale revin în sarcina contribuabililor, fiind o măsură de protecție a bugetului general consolidat, respectiv a bugetelor locale, după caz, măsură ce ține seama de complexul de circumstanțe care pot exista.

28. Totodată, în concordanță cu ceea ce Curtea Constituțională a statuat în mod constant în jurisprudența sa, respectiv faptul că egalitatea de tratament presupune în mod necesar identitatea de situații juridice, calificarea unei reglementări ca fiind discriminatorie se justifică doar atunci când, pentru situații similare, se instituie regimuri juridice diferite pentru persoanele cărora li se aplică (a se vedea Decizia nr. 425 din 17 iunie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 809 din 24 august 2021, și Decizia nr. 432 din 21 octombrie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1176 din 13 decembrie 2004), se constată că prevederile criticate se aplică deopotrivă, în mod egal, tuturor celor care cad sub incidența lor, de la momentul de referință stabilit de legiuitor.

29. Având în vedere acestea, Curtea constată că art. 66 pct. 28 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 nu contravine art. 16 și art. 56 alin. (2) din Constituție. În consecință, aceste dispoziții au fost adoptate și cu respectarea prevederilor constituționale cuprinse în art. 115 alin. (6), potrivit căruia ordonanțele de urgență ale Guvernului nu pot afecta drepturi și libertăți fundamentale.

30. În final, Curtea nu poate reține nici critica raportată la dispozițiile art. 139 alin. (2) din Constituție, având în vedere că, în conformitate cu norma fundamentală pretins încălcată, impozitele și taxele locale se stabilesc de consiliile locale sau județene, „în limitele și în condițiile legii”. Expresie a politicii fiscale și bugetare, legiuitorul are libertatea de a stabili impozite și taxe, precum și limite și condiții ale acestora, evident cu respectarea principiilor și dispozițiilor constituționale. Or, norma legală supusă controlului de constituționalitate nu vizează stabilirea impozitelor și taxelor locale, ci indexarea acestora, care este o operațiune ulterioară stabilirii.

31. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Consiliul Local al orașului Amara în Dosarul nr. 393/98/2019 al Tribunalului Ialomița — Secția civilă și constată că dispozițiile art. 66 pct. 28 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 16 martie 2023.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Bianca Drăghici

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR

ORDIN

pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor privind fabricarea produselor lactate în unitățile de prelucrare a laptelui cu volum mic de producție, care își desfășoară activitatea în regiuni supuse unor constrângeri geografice specifice

Văzând Referatul de aprobare nr. 2.720 din 14.11.2022, întocmit de Direcția siguranța alimentelor de origine animală din cadrul Direcției generale siguranța alimentelor,

în temeiul Regulamentului (CE) nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 ianuarie 2002 de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației alimentare, de instituire a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare, cu amendamentele ulterioare, al Regulamentului (CE) nr. 852/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind igiena produselor alimentare, cu amendamentele ulterioare, al Regulamentului (CE) nr. 853/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 de stabilire a unor norme specifice de igienă care se aplică produselor de origine animală, cu amendamentele ulterioare, al Regulamentului (CE) nr. 2.073/2005 al Comisiei din 15 noiembrie 2005 privind criteriile microbiologice pentru produsele alimentare, cu amendamentele ulterioare, al Regulamentului (CE) nr. 1.069/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 de stabilire a normelor sanitare privind subprodusele de origine animală care nu sunt destinate consumului uman și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1.774/2002, al Regulamentului (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2017 privind controalele oficiale și alte activități oficiale efectuate pentru a asigura aplicarea legislației privind alimentele și furajele, a normelor privind sănătatea și bunăstarea animalelor, sănătatea plantelor și produsele de protecție a plantelor, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 999/2001, (CE) nr. 396/2005, (CE) nr. 1.069/2009, (CE) nr. 1.107/2009, (UE) nr. 1.151/2012, (UE) nr. 652/2014, (UE) 2016/429 și (UE) 2016/2.031 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Regulamentelor (CE) nr. 1/2005 și (CE) nr. 1.099/2009 ale Consiliului și a Directivelor 98/58/CE, 1999/74/CE, 2007/43/CE, 2008/119/CE și 2008/120/CE ale Consiliului și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 854/2004 și (CE) nr. 882/2004 ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și a Directivelor 89/608/CEE, 89/662/CEE, 90/425/CEE, 91/496/CEE, 96/23/CE, 96/93/CE și 97/78/CE ale Consiliului și a Deciziei 92/438/CEE a Consiliului (Regulamentul privind controalele oficiale), cu amendamentele ulterioare, și al Regulamentului (UE) nr. 1.169/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1.924/2006 și (CE) nr. 1.925/2006 ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Directivei 87/250/CEE a Comisiei, a Directivei 90/496/CEE a Consiliului, a Directivei 1999/10/CE a Comisiei, a Directivei 2000/13/CE a Parlamentului European și a Consiliului, a Directivelor 2002/67/CE și 2008/5/CE ale Comisiei și a Regulamentului (CE) nr. 608/2004 al Comisiei, cu amendamentele ulterioare,

având în vedere prevederile art. 10 lit. b) din Ordonanța Guvernului nr. 42/2004 privind organizarea activității sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 215/2004, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 3 alin. (3) și al art. 4 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 1.415/2009 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor și a unităților din subordinea acesteia, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Norma sanitar-veterinară și pentru siguranța alimentelor privind fabricarea produselor lactate în unitățile de prelucrare a laptelui cu volum mic de producție, care își desfășoară activitatea în regiuni supuse unor constrângeri geografice specifice, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Prezentul ordin a fost emis cu respectarea procedurii de notificare prevăzute de Directiva (UE) 2015/1.535 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 septembrie 2015 referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Președintele Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor,
Csutak Nagy Laszlo

**NORMĂ SANITAR-VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR
privind fabricarea produselor lactate în unitățile de prelucrare a laptelui cu volum mic de producție,
care își desfășoară activitatea în regiuni supuse unor constrângeri geografice specifice**

CAPITOLUL I

Domeniu de aplicare

Art. 1. — Prezenta normă sanitar-veterinară și pentru siguranța alimentelor stabilește măsuri care vizează facilitarea funcționării unităților de prelucrare a laptelui cu un volum mic de producție în regiuni care fac obiectul constrângerilor geografice specifice.

Art. 2. — În înțelesul prezentei norme sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor, următoarele expresii se definesc astfel:

a) *unități de prelucrare lapte cu un volum mic de producție* — unități a căror capacitate nu depășește următoarele limite:

1. 180.000 l lapte/an, în cazul unităților de procesare a laptelui autorizate sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor;

2. 60.000 l lapte/an, în cazul centrelor de prelucrare lapte integrate/apartinând exploatației și atelierelor locale de prelucrare a laptelui care funcționează în baza înregistrării sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor;

b) *regiuni supuse unor constrângeri geografice specifice* — localitățile din Delta Dunării, localitățile prevăzute în anexa nr. 2 la Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale și al ministrului dezvoltării regionale și administrației publice nr. 97/1.332/2019 privind aprobarea criteriilor de încadrare și a listei localităților din zona montană, precum și localitățile din zonele defavorizate, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 1.305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1.698/2005 al Consiliului, care au dezvoltat creșterea animalelor ca o parte importantă a economiei locale, au un interes turistic deosebit asociat consumului de produse locale, au un teren accidentat și alte caracteristici geografice speciale, o rețea rutieră într-o stare precară, un număr insuficient de mijloace adecvate de transport pe distanțe lungi și condiții meteorologice adesea nefavorabile.

CAPITOLUL II

**Cerințe privind amplasarea, construirea, echipamentul
unităților de prelucrare a laptelui cu volum mic de
producție, care își desfășoară activitatea în regiuni
supuse unor constrângeri geografice specifice**

Art. 3. — (1) Amplasarea unităților de prelucrare a laptelui cu volum mic de producție, care își desfășoară activitatea în regiuni supuse unor constrângeri geografice specifice, nu trebuie să urmeze o abordare de producție liniară și nu trebuie să prevadă o intrare separată pentru materiile prime directe, o ieșire separată pentru produsele finite, respectiv o intrare separată pentru materiile prime indirecte, materialele de ambalare sau chiar pentru personal.

(2) Fabricarea de produse lactate la o fermă de animale trebuie să aibă loc într-o zonă separată, distinctă de restul fermei, unde au fost luate toate măsurile necesare pentru a evita riscul de contaminare încrucișată a laptelui cu zona înconjurătoare.

(3) Se poate utiliza același spațiu al unității pentru mai multe faze de lucru, cu condiția ca acestea să fie succesive și separate în timp, iar între diferitele faze să se efectueze curățenia și dezinfectia, după caz.

(4) Se poate utiliza o singură chiuvetă pentru spălatul mâinilor și spălatul produselor din lapte, cu condiția să se ia măsurile necesare pentru a se evita contaminarea încrucișată.

(5) Toaletele nu trebuie să comunice direct cu spațiile în care se manipulează laptele și produsele din lapte; toaletele se pot găsi și într-o clădire anexă, precum casa producătorului.

(6) Se poate amenaja o zonă specială pentru schimbarea îmbrăcăminții și protejarea cu halate de protecție înainte de începerea activității cu alimente; nu este obligatoriu ca această zonă să fie într-o cameră separată.

(7) Produsele de salubritate și substanțele dezinfectante trebuie depozitate într-un spațiu separat sau, dacă acest fapt nu este posibil, într-un dulap prevăzut cu cheie.

(8) Dacă spațiul este insuficient, ustensilele pot fi curățate, dezinfectate și depozitate în zona de producție, cu condiția ca aceste activități să aibă loc după ce este încheiată producția și să fie descrise în procedurile de sanitație, elaborate și păstrate de operatori.

(9) Materiile prime și produsele finite pot fi depozitate în aceeași cameră de răcire, cu condiția ca toate măsurile necesare să fie luate în vederea evitării contaminării încrucișate.

(10) Suprafețele și echipamentele din zonele în care se manipulează produsele alimentare trebuie să fie făcute din materiale inoxidabile, netede, lavabile, rezistente la coroziune și netoxice, cu excepția cazului în care operatorii din sectorul alimentar pot dovedi autorității competente cu atribuții de control în domeniul sanitar-veterinar și al siguranței alimentelor că alte materiale utilizate sunt corespunzătoare, inclusiv din lemn, când această condiție este impusă de către metoda de producție tradițională utilizată.

(11) În funcție de procesul de producție și de tipul de produse obținute, trebuie să existe o zonă pentru maturarea brânzei și un depozit pentru conservarea prin refrigerare a produselor finite.

Art. 4. — Unitatea trebuie să fie racordată la o sursă adecvată cu apă potabilă, care trebuie utilizată ori de câte ori este necesar, pentru a se evita contaminarea produselor din lapte; apa potabilă, în cantitate suficientă, poate fi asigurată din rețeaua publică sau din sursă proprie, dar trebuie să fie verificată de către operatorii din sectorul alimentar în conformitate cu legislația în vigoare, respectiv prin buletine de analiză, când apa este din sursă proprie.

CAPITOLUL III

**Cerințe care se aplică laptelui crud pentru fabricarea
produselor lactate în unități de prelucrare a laptelui cu un
volum mic de producție, care își desfășoară activitatea în
regiuni supuse unor constrângeri geografice specifice**

Art. 5. — (1) Operatorii din sectorul alimentar trebuie să elaboreze și să implementeze proceduri adecvate privind asigurarea trasabilității, începând de la materia primă și până la obținerea produselor finite.

(2) Operatorii din sectorul alimentar trebuie să elaboreze proceduri privind recoltarea probelor de laborator în cadrul programelor de autocontrol, adaptate la capacitatea unității și la tipul de produse obținute.

(3) Operatorii din sectorul alimentar pot aplica programele preliminare de igienă și bunele practici de igienă, prevăzute în Comunicarea 2022/C355/01 a Comisiei privind punerea în aplicare a sistemelor de management al siguranței alimentare cuprinzând bunele practici de igienă și procedurile bazate pe principiile HACCP, inclusiv facilitatea/flexibilitatea punerii în aplicare în anumite întreprinderi cu profil alimentar, în locul planului privind analiza riscurilor și punctele critice de control — Hazard Analysis and Critical Control Point — HACCP, după efectuarea analizei de risc și elaborarea de proceduri eficiente de combatere a riscurilor.

Art. 6. — (1) Unitățile de prelucrare a laptelui cu un volum mic de producție, care își desfășoară activitatea în regiuni supuse unor constrângeri geografice specifice, sunt scutite de la aplicarea criteriilor care privesc conținutul de germeni la 30°C prevăzute în secțiunea IX din anexa III la Regulamentul (CE) nr. 853/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 de stabilire a unor norme specifice de igienă care se aplică produselor de origine animală, cu amendamentele ulterioare, numai dacă sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative:

a) laptele provine de la exploatații care produc până la 200 de litri de lapte pe zi;

b) exploatațiile de origine aparțin aceluiași sistem de siguranță, respectiv deținerea de animale identificate și înregistrate conform legislației în vigoare, efectivele de animale deținute indemne de tuberculoză și bruceloză și deținerea buletinelor de analiză a laptelui;

c) laptele este prelucrat în termen de două ore de la mulgere sau în ziua următoare, dacă operatorul are un sistem de refrigerare.

(2) Pentru a permite utilizarea estivală a pășunilor de munte înalte pentru creșterea ovinelor și caprinelor pentru producția de brânzeturi, destinația laptelui obținut la pășune se decide pe baza rezultatului ultimului eșantion prelevat înainte de migrarea către pășunile de vară, pe perioada transhumanței nefiind prelevate probe pentru determinarea conținutului de germeni la 30°C (NTG).

(3) Centrele de colectare a laptelui care aparțin asociațiilor profesionale ale fermierilor deținători de vaci de lapte sau unităților de procesare a laptelui, situate în regiuni supuse unor constrângeri geografice specifice, pot preleva probe de lapte din cisterna/rezervorul din transportul colectiv, pentru stabilirea mediei geometrice a conținutului de germeni la 30°C și a numărului de celule somatice, dacă laptele provine doar de la producători care produc mai puțin de 200 de litri de lapte pe zi, cu condiția ca grupul de producători să fie stabilit și menținut ca o unitate, pentru a face posibilă evaluarea calității laptelui, conform Regulamentului (CE) nr. 853/2004, cu amendamentele ulterioare; în cazul rezultatelor care depășesc mediile geometrice, trebuie să fie luate măsurile necesare pentru depistarea fermei de origine a laptelui care are rezultate necorespunzătoare și să se corecteze situația.

(4) Producătorii de lapte situați în regiuni supuse unor constrângeri geografice specifice se pot asocia, prin înființarea unor ateliere locale de prelucrare a laptelui, care să proceseze până la 60.000 l lapte/an în brânzeturi care să fie comercializate

direct consumatorului final sau prin intermediul unităților de desfacere cu amănuntul de pe piața locală ori aflate la o distanță de până la 100 km, cu condiția ca grupul de producători să fie stabilit și menținut ca o unitate, pentru a face posibilă evaluarea calității laptelui, conform Regulamentului (CE) nr. 853/2004, cu amendamentele ulterioare.

(5) Înregistrarea atelierelor locale de prelucrare a laptelui trebuie să se facă în conformitate cu prevederile Ordinului președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 111/2008 privind aprobarea Normei sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor privind procedura de înregistrare sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor a activităților de obținere și de vânzare directă și/sau cu amănuntul a produselor alimentare de origine animală sau nonanimală, precum și a activităților de producție, procesare, depozitare, transport și comercializare a produselor alimentare de origine nonanimală, cu modificările și completările ulterioare, utilizând aceeași procedură de înregistrare ca în cazul centrelor de prelucrare a laptelui integrate/aparținând exploatației.

(6) În cazul producătorilor de lapte prevăzuți la alin. (4), eticheta produselor lactate trebuie să conțină mențiunea că aceste produse lactate provin din aceste regiuni, respectiv „produs obținut într-o regiune supusă unor constrângeri geografice specifice”.

(7) În autorizația sanitar-veterinară și pentru siguranța alimentelor/documentul de înregistrare sanitar-veterinară și pentru siguranța alimentelor trebuie să fie înscrisă mențiunea că unitatea beneficiază de flexibilitate, unitatea fiind situată într-o regiune supusă unor constrângeri geografice specifice.

CAPITOLUL IV

Reducerea numărului de unități de prelevare de probe pentru analiza microbiologică în unități de prelucrare a laptelui cu un volum mic de producție, care își desfășoară activitatea în regiuni supuse unor constrângeri geografice specifice

Art. 7. — Numărul de unități de prelevare de probe pentru analiza microbiologică în unități de prelucrare a laptelui cu un volum mic de producție, care își desfășoară activitatea în regiuni supuse unor constrângeri geografice specifice, prevăzut în Regulamentul (CE) nr. 2.073/2005 al Comisiei din 15 noiembrie 2005 privind criteriile microbiologice pentru produsele alimentare, cu amendamentele ulterioare, poate fi redus în conformitate cu tabelele 1 și 2 din anexa care face parte integrantă din prezenta normă sanitar-veterinară și pentru siguranța alimentelor, dacă operatorul din sectorul alimentar poate demonstra, pe baza unei documentații istorice, că dispune de măsuri eficiente în cazul unor rezultate nesatisfăcătoare, ca parte a procedurilor bazate pe principiile HACCP; aceste reduceri pot fi menținute atât timp cât rezultatele obținute sunt în conformitate cu limitele corespunzătoare stabilite în Regulamentul (CE) nr. 2.073/2005, cu amendamentele ulterioare.

Art. 8. — Frecvența analizelor este stabilită de fiecare producător, în baza unor factori ca istoricul sau sensibilitatea produsului; producătorii începători trebuie să facă mai multe analize pe produse până când se adună suficiente date în istoric, reflectând, astfel, modul de instaurare a eficienței procedurilor bazate pe principiile HACCP și pe buna practică de igienă.

Numărul de unități de prelevare de probe pentru analiza microbiologică în unități de prelucrare a laptelui cu un volum mic de producție

Tabelul 1 — Criterii de igienă a procesului de producție

Tipul produsului finit	Microorganismele	Scopul	Schema de prelevare de probe		Limite	
			n	c	m	M
Brânzeturi din lapte sau zer care a fost supus unui tratament termic	<i>E. coli</i>	În scopul validării procesului	5	2	100 ufc/g	1.000 ufc/g
		Pentru monitorizare în timp ce rezultatele respectă conformitatea	1	0	100 ufc/g	
Brânzeturi din lapte crud	Stafilococi coagulazo-pozitivi	În scopul validării procesului	5	2	10 ⁴ ufc/g	10 ⁵ ufc/g
		Pentru monitorizare în timp ce rezultatele respectă conformitatea	1	0	10 ⁴ ufc/g	
Brânzeturi din lapte care a fost supus unui tratament termic mai slab decât pasteurizarea și brânzeturi maturate din lapte sau zer care a fost supus pasteurizării sau unui tratament termic mai puternic decât pasteurizarea	Stafilococi coagulazo-pozitivi	În scopul validării procesului	5	2	100 ufc/g	1.000 ufc/g
		Pentru monitorizare în timp ce rezultatele respectă conformitatea	1	0	100 ufc/g	
Brânzeturi nematurate sub formă de pastă moale (brânzeturi proaspete) din lapte sau zer care a fost supus pasteurizării sau unui tratament termic mai puternic decât pasteurizarea	Stafilococi coagulazo-pozitivi	În scopul validării procesului	5	2	10 ufc/g	100 ufc/g
		Pentru monitorizare în timp ce rezultatele respectă conformitatea	1	0	10 ufc/g	

Tabelul 2 — Criterii de siguranță a produselor alimentare

Tipul produsului finit	Microorganismele	Scopul	Schema de prelevare de probe	
			n	c
Diferite tipuri de brânzeturi care pot sau nu să susțină dezvoltarea <i>Listeria monocytogenes</i>	<i>Listeria monocytogenes</i>	În scopul validării procesului	5	0
		Pentru monitorizare în timp ce rezultatele respectă conformitatea	1	0
Brânzeturi fabricate din lapte crud sau din lapte care a fost supus unui tratament termic inferior celui de pasteurizare	<i>Salmonella</i>	În scopul validării procesului	5	0
		Pentru monitorizare în timp ce rezultatele respectă conformitatea	1	0
Brânzeturi menționate în criteriile pentru stafilococi coagulazo-pozitivi	Enterotoxine stafilococice	În scopul validării procesului	5	0
		Pentru monitorizare în timp ce rezultatele respectă conformitatea	1	0

n = numărul de unități care constituie proba; *c* = numărul de unități de probă care dau valori între *m* și *M*.

Se aplică limitele prevăzute în capitolul 1 din anexa I la Regulamentul (CE) nr. 2.073/2005, cu amendamentele ulterioare.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU SOLUȚIONAREA RECURSULUI ÎN INTERESUL LEGII

DECIZIA Nr. 6

din 15 mai 2023

Dosar nr. 671/1/2023

Corina-Alina Corbu — președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului

Laura-Mihaela Ivanovici — președintele Secției I civile

Marian Budă — președintele Secției a II-a civile

Mariana Constantinescu — președintele Secției de contencios administrativ și fiscal

Andrei Claudiu Rus — președintele Secției penale

Cristina Truțescu — judecător la Secția I civilă

Valentin Mitea — judecător la Secția I civilă

Andreia Liana Constanda — judecător la Secția I civilă

Adina Georgeta Ponea — judecător la Secția I civilă

Lavinia Dascălu — judecător la Secția I civilă

Lavinia Curelea — judecător la Secția I civilă

Mirela Polițeanu — judecător la Secția a II-a civilă

Cosmin Horia Mihăianu — judecător la Secția a II-a civilă

Diana Manole — judecător la Secția a II-a civilă

Csaba Bela Nasz — judecător la Secția a II-a civilă

Minodora Condoiu — judecător la Secția a II-a civilă

George Bogdan Florescu — judecător la Secția a II-a civilă

Gheza Attila Farmathy — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Carmen Mihaela Voinescu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Elena-Diana Tămagă — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Ștefania Dragoș — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Lucian Cătălin Mihai Zamfir — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Alina Nicoleta Ghica-Velescu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Lucia Tatiana Rog — judecător la Secția penală

Leontina Șerban — judecător la Secția penală

de Casație și Justiție (*Regulamentul*), aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023.

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna procuror-șef al Secției judiciare, Antonia Eleonora Constantin.

4. La ședința de judecată participă doamna Mihaela Lorena Repana, magistrat-asistent în cadrul Secțiilor Unite, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 32 din Regulament.

5. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii ia în examinare recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție ce formează obiectul Dosarului nr. 671/1/2023.

6. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că a fost depus la dosar raportul întocmit de judecătorii-raportori, precum și un punct de vedere diferit față de opinia exprimată în raport, formulat de un membru al completului.

7. Constatând că nu sunt chestiuni prealabile, doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele completului, acordă cuvântul asupra recursului în interesul legii reprezentantului procurorului general.

8. Doamna procuror Antonia Eleonora Constantin solicită admiterea recursului în interesul legii, astfel cum a fost formulat în scris, arătând că există jurisprudență neunitară cu privire la problema de drept prezentată în memoriul de recurs în interesul legii, astfel că se impune pronunțarea unei decizii de interpretare unitară a dispozițiilor art. 651 alin. (1) raportat la art. 109 din Codul de procedură civilă.

9. Președintele completului acordă cuvântul membrilor completului, în cazul în care au întrebări pentru reprezentanta Ministerului Public.

10. Răspunzând la întrebările adresate de membrii completului, reprezentanta Ministerului Public arată că, în rezolvarea problemei de drept, așa cum rezultă din hotărârile de declinare a competenței de soluționare a cauzelor pronunțate de instanțele naționale, nu este suficientă raportarea doar la dispozițiile art. 651 din Codul de procedură civilă, în situația în care titlul executoriu privește un dezmembrământ fără personalitate juridică al persoanei juridice debitoare. Astfel, în faza executării silite, pentru ca instanțele de judecată să se poată raporta la sediul dezmembrământului în stabilirea instanței de executare competente teritorial, este nevoie de criteriile prevăzute de art. 109 din Codul de procedură civilă, întrucât instanța de executare nu este neapărat aceeași cu instanța care a soluționat litigiul principal.

11. Nemaifiind alte întrebări pentru reprezentantul procurorului general, doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele completului, declară dezbaterile închise, iar completul rămâne în pronunțare asupra recursului în interesul legii.

1. Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii ce formează obiectul Dosarului nr. 671/1/2023 este legal constituit conform dispozițiilor art. 516 alin. (2) din Codul de procedură civilă și ale art. 31 alin. (4) lit. b) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți

ÎN ALTA CURTE,

deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

I. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție și obiectul recursului în interesul legii

12. La 9 martie 2023 procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție cu soluționarea recursului în interesul legii ce vizează următoarea problemă de drept: „*Interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 651 alin. (1) teza întâi din Codul de procedură civilă raportat la art. 109 din același act normativ, în sensul de a se stabili dacă instanța de executare poate fi judecătoria în a cărei circumscripție teritorială se află, la data sesizării organului de executare, dezmembrământul fără personalitate juridică al unei persoane juridice de drept privat, pentru obligațiile ce urmează a fi executate în acel loc sau care izvorăsc din acte încheiate prin reprezentantul dezmembrământului ori din fapte săvârșite de acesta.*”

II. Dispozițiile legale supuse interpretării

13. Înalta Curte de Casație și Justiție este chemată să interpreteze, în vederea aplicării unitare, următoarele prevederi legale din Codul de procedură civilă:

„**Art. 651.** — (1) *Instanța de executare este judecătoria în a cărei circumscripție se află, la data sesizării organului de executare, domiciliul sau, după caz, sediul debitorului, în afara cazurilor în care legea dispune altfel. Dacă domiciliul sau, după caz, sediul debitorului nu se află în țară, este competentă judecătoria în a cărei circumscripție se află, la data sesizării organului de executare, domiciliul sau, după caz, sediul creditorului, iar dacă acesta nu se află în țară, judecătoria în a cărei circumscripție se află sediul biroului executorului judecătoresc investit de creditor. Dispozițiile art. 112 și ale art. 127 se aplică în mod corespunzător. (...)*”

„**Art. 109.** — *Cererea de chemare în judecată împotriva unei persoane juridice de drept privat se poate face și la instanța locului unde ea are un dezmembrământ fără personalitate juridică, pentru obligațiile ce urmează a fi executate în acel loc sau care izvorăsc din acte încheiate prin reprezentantul dezmembrământului ori din fapte săvârșite de acesta.*”

14. Trebuie menționat că ultimul paragraf al art. 651 alin. (1) din Codul de procedură civilă „*Dispozițiile art. 112 și ale art. 127 se aplică în mod corespunzător*” a fost introdus prin Legea nr. 336/2022 pentru modificarea alin. (1) al art. 651 din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1177 din 8 decembrie 2022.

III. Orientările jurisprudențiale divergente

15. Autorul sesizării a arătat că, în urma analizării practicii judiciare existente la nivel național, a rezultat că problema de drept a fost soluționată diferit de către instanțele judecătorești.

16. Astfel, într-o primă orientare jurisprudențială, se consideră că dispozițiile art. 651 alin. (1) din Codul de procedură civilă se completează cu prevederile art. 109 din Codul de procedură civilă, care reglementează un caz de competență teritorială alternativă, astfel încât, în ipotezele prevăzute de acest din urmă text de lege, instanța de executare poate fi și judecătoria de la locul unde se află dezmembrământul fără personalitate juridică al persoanei juridice de drept privat.

17. În argumentarea acestei soluții s-a reținut că, pentru determinarea instanței competente teritorial, nu prezintă relevanță aspecte referitoare la situația particulară a persoanei

juridice executate silit, respectiv dacă aceasta are personalitate juridică, patrimoniu propriu sau capacitate de folosință, întrucât asemenea aspecte excedează dispozițiilor art. 651 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care nu fac o atare distincție, ci se raportează numai la sediul debitorului, în sensul de persoană executată silit. S-a reținut că existența personalității juridice nu este o condiție care trebuie îndeplinită de o persoană pentru ca aceasta să fie parte în proces, câtă vreme, potrivit art. 56 alin. (2) din Codul de procedură civilă, o entitate fără personalitate juridică poate sta în judecată dacă este constituită potrivit legii.

18. În sensul acestei orientări jurisprudențiale s-au atașat hotărâri definitive pronunțate la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția I civilă (conflicte negative de competență), Tribunalului Vrancea — Secția I civilă, Judecătoriei Slatina — Secția civilă și Tribunalului Satu Mare — Secția I civilă.

19. Potrivit celei de-a doua orientări jurisprudențiale, se apreciază că, potrivit prevederilor art. 651 alin. (1) din Codul de procedură civilă, competența teritorială a instanței de executare se stabilește în raport cu sediul principal al debitorului, dispozițiile art. 109 din Codul de procedură civilă nefiind aplicabile, chiar și atunci când titlul executoriu conține dispoziții care se execută la sediul dezmembrământului persoanei juridice de drept privat sau privesc obligații ce izvorăsc din acte încheiate prin reprezentantul dezmembrământului ori din fapte săvârșite de acesta.

20. Astfel, s-a susținut că dispozițiile art. 109 din Codul de procedură civilă aparțin dreptului comun în materia stabilirii competenței teritoriale, în timp ce dispozițiile art. 651 din Codul de procedură civilă stabilesc o competență teritorială exclusivă. Pentru a putea reține un presupus caracter alternativ al competenței teritoriale a instanței de executare ar trebui ca acest aspect să fie prevăzut expres în chiar dispozițiile art. 651 din Codul de procedură civilă, el neputând rezulta din interpretarea noimei de drept comun.

21. În sensul acestei orientări jurisprudențiale s-au pronunțat Tribunalul Vrancea — Secția I civilă, Judecătoria Buzău, Judecătoria Suceava, Judecătoria Iași — Secția civilă, Judecătoria Sectorului 1 București — Secția civilă, Judecătoria Constanța — Secția civilă, așa cum rezultă din hotărârile judecătorești definitive atașate la memoriul de recurs în interesul legii.

22. La solicitarea Completului pentru soluționarea recursului în interesul legii, Secția a II-a civilă a Înaltei Curți de Casație și Justiție a comunicat, prin Adresa nr. 246/19.04.2023, că, în urma analizării jurisprudenței acestei secții, nu s-au identificat decizii care ar putea prezenta interes în ceea ce privește problema de drept în discuție.

IV. Jurisprudența Curții Constituționale

23. Nu au fost identificate decizii relevante pronunțate de Curtea Constituțională în exercitarea controlului de constituționalitate asupra dispozițiilor legale ce fac obiectul prezentei sesizări de recurs în interesul legii.

V. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

24. În legătură cu problema de drept ce face obiectul prezentului recurs în interesul legii sunt de menționat următoarele decizii pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în mecanismele de unificare a practicii judiciare:

25. Prin Decizia nr. 20 din 27 septembrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1083 din 11 noiembrie 2011, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru

soluționarea recursului în interesul legii a stabilit că: „În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 651 alin. (1), art. 666, art. 712, art. 714 și art. 112 din Codul de procedură civilă, instanța de executare competentă teritorială să soluționeze contestația la executare propriu-zisă formulată de unul dintre debitorii la care se referă titlul executoriu este judecătoria care a încuviințat executarea silită a aceluși titlu executoriu, în afara cazurilor în care legea dispune altfel.”

26. Prin Decizia nr. 27 din 6 decembrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 135 din 10 februarie 2022, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a stabilit că: „În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 131 alin. (1), art. 714 alin. (1) și art. 719 alin. (7) din Codul de procedură civilă, instanța investită cu o cerere de suspendare provizorie a executării este obligată să își verifice competența potrivit dispozițiilor generale, iar în cazul în care constată că nu este competentă să soluționeze cauza pe fond, trebuie să pronunțe o soluție de declinare a competenței în favoarea instanței de executare.”

VI. Opinia procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

27. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a apreciat ca fiind în litera și spiritul legii prima orientare jurisprudențială, în sensul că, atunci când dezmembământul fără personalitate juridică al unei persoane juridice de drept privat este debitor al obligației stabilite prin titlul executoriu, prin intermediul dispozițiilor art. 536 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dispozițiile art. 651 alin. (1) teza întâi din Codul de procedură civilă se completează cu dispozițiile art. 109 din același act normativ, astfel încât instanța de executare este judecătoria în a cărei circumscripție teritorială se află, la data sesizării organului de executare, dezmembământul fără personalitate juridică al unei persoane juridice de drept privat, pentru obligațiile ce urmează a fi executate în acel loc sau care izvorăsc din acte încheiate prin reprezentantul dezmembământului ori din fapte săvârșite de acesta.

28. În argumentarea acestei opinii s-a arătat că problema de drept a cărei soluționare se solicită constă în a se stabili dacă dispozițiile art. 651 alin. (1) din Codul de procedură civilă se completează sau nu cu prevederile art. 109 din Codul de procedură civilă, care reglementează un caz de competență teritorială alternativă, astfel încât, în ipotezele prevăzute de acest din urmă text de lege, instanța de executare poate fi judecătoria de la locul unde se află dezmembământul fără personalitate juridică al persoanei juridice de drept privat, pentru obligațiile ce urmează a fi executate în acel loc sau care izvorăsc din acte încheiate prin reprezentantul dezmembământului ori din fapte săvârșite de acesta.

29. În ipoteza recursului în interesul legii, acest dezmembământ are calitatea de debitor al obligațiilor stabilite în titlul executoriu, fiind parte în raportul juridic obligațional din care rezultă creanța a cărei executare silită se solicită.

30. S-a apreciat că, cererea de încuviințare a executării silite fiind soluționată într-o procedură necontencioasă, pentru care normele referitoare la procedura contencioasă sunt aplicabile cu titlu de drept comun, dispozițiile art. 109 din Codul de procedură civilă pot fi aplicate în completarea prevederilor art. 651 alin. (1) teza întâi din Codul de procedură civilă, neexistând nicio incompatibilitate în privința acestei completări, atunci când dezmembământul fără personalitate juridică al unei

persoane juridice de drept privat este debitor al obligației rezultate din titlul executoriu.

31. Dispozițiile art. 109 din Codul de procedură civilă reglementează un caz de competență teritorială alternativă, arătând că, pe lângă instanța de la domiciliul sau, după caz, sediul pârâtului, în cazul în care o persoană juridică de drept privat are un dezmembământ fără personalitate juridică, cererea de chemare în judecată împotriva acesteia se poate face și la instanța locului unde ea are acel dezmembământ, pentru obligațiile ce urmează a fi executate în acel loc sau care izvorăsc din actele încheiate de reprezentantul dezmembământului ori din fapte săvârșite de acesta.

32. În ceea ce privește competența teritorială a instanței de executare, stabilită potrivit criteriilor prevăzute de art. 651 alin. (1) din Codul de procedură civilă, doctrina și jurisprudența de unificare a instanței supreme au reținut că această competență este exclusivă.

33. După cum sintetic s-a arătat în Decizia nr. 20 din 27 septembrie 2021 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, regulile de stabilire a instanței de executare nu permit creditorilor să aleagă instanța competentă din punct de vedere teritorial, fiecare regulă dintre cele prevăzute de art. 651 din Codul de procedură civilă fiind aplicabilă strict sub rezerva ineficienței normei anterioare, de unde rezultă o aplicare etapizată și exclusivă, ceea ce, aprioric, elimină posibilitatea unui conflict de reguli sau existența vreunui drept de opțiune în favoarea creditorului. Numai cea din urmă regulă, aplicabilă în ipoteza în care nici debitorul și nici creditorul nu își au domiciliul sau sediul în țară, recunoaște un drept de opțiune în favoarea creditorului, prin aceea că lasă la latitudinea acestuia posibilitatea de a determina instanța de executare prin depunerea cererii de executare silită la unul dintre executorii judecătorești care au sediul profesional în raza teritorială a respectivei judecătoriesi.

34. Un alt aspect rezultat din jurisprudența de unificare anterioară — Decizia nr. 27 din 6 decembrie 2021 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii —, esențial pentru analiza problemei de drept, este dat de unicitatea instanței de executare, în sensul că încă de la momentul încuviințării executării silite (care reprezintă condiția esențială a demarării efective a procedurii execuționale) este determinată instanța de executare, iar aceasta este unică pe parcursul întregii proceduri de executare silită, potrivit art. 651 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

35. Pe cale de consecință, ulterior admiterii cererii de încuviințare a executării silite, calitatea de instanță de executare a instanței care a încuviințat executarea nu doar că este câștigată, dar rămâne aceeași pe întreaga durată a procedurii execuționale, ceea ce înseamnă că, în respectiva executare silită, nicio altă instanță nu va putea fi apreciată ca instanță de executare, motiv pentru care — exceptând derogările anume prevăzute de lege, cum este cazul contestației la titlu — toate cererile și incidentele procedurale care vor apărea pe parcursul executării silite vor reveni în competența acelei instanțe de executare. Altfel spus, odată stabilită instanța de executare în raport cu criteriile teritoriale prevăzute de art. 651 din Codul de procedură civilă, aceasta va rămâne aceeași pe întreaga procedură, fiind unica instanță competentă material și teritorială a soluționa toate cererile și incidentele apărute în cursul executării silite, cu excepția cazurilor în care legea prevede altfel.

36. Un alt aspect unanim recunoscut în doctrină și valorificat în jurisprudența de unificare a instanței supreme (Decizia de recurs în interesul legii nr. 20 din 27 septembrie 2021, paragraful 67) este dat de calificarea procedurii de încuviințare a executării silite ca fiind una grațioasă [în raport cu prevederile art. 666 alin. (2) din Codul de procedură civilă], devenind în acest fel aplicabile dispozițiile referitoare la procedura necontencioasă judiciară.

37. În virtutea dispozițiilor art. 536 din Codul de procedură civilă, prevederile art. 527—535 din Codul de procedură civilă referitoare la procedura necontencioasă reprezintă dreptul comun cu privire la procedura de urmat în materiile necontencioase și, dacă acestea nu sunt suficiente, se aplică în completare dispozițiile de la procedura contencioasă, în măsura în care sunt compatibile cu natura necontencioasă a cererii.

38. Așadar, în considerarea naturii necontencioase a procedurii de încuviințare a executării silite și a faptului că dispozițiile referitoare la procedura contencioasă sunt aplicabile, în completare, și în materiile necontencioase, dacă o atare completare nu este incompatibilă cu natura necontencioasă a cererii, teoretic, pentru stabilirea competenței teritoriale a instanței de executare, dispozițiile art. 109 din Codul de procedură civilă pot fi aplicate în completarea prevederilor art. 651 alin. (1) teza întâi din Codul de procedură civilă, sub rezerva lipsei oricărei incompatibilități în privința completării celor două norme.

39. În problema de drept care formează obiectul prezentului recurs în interesul legii nu se identifică vreo incompatibilitate în privința acestei completări.

40. Astfel, în ipoteza prezentei sesizări, dezmembrământul fără personalitate juridică al persoanei juridice de drept privat este debitor în raportul juridic de drept execuțional, fiind persoană obligată la îndeplinirea prestațiilor stabilite în titlul executoriu.

41. După cum în mod just s-a observat în prima orientare jurisprudențială, dispozițiile art. 651 alin. (1) teza întâi din Codul de procedură civilă, stabilind competența teritorială a instanței de executare de la sediul debitorului, persoană executată silit, nu disting sub aspectul referitor la personalitatea juridică, ci se raportează doar la sediul acestuia, ca atribut de identificare în raporturile juridice în care participă.

42. Or, întrucât legea nu distinge sub aspectul sediului principal ori al sediului secundar al persoanei juridice de drept privat, lăsând autorităților de aplicare a legii posibilitatea de a decela în această privință, în funcție de situația particulară a debitorului din fiecare procedură execuțională în parte, trebuie să se considere că, în situația în care titlul executoriu privește un dezmembrământ fără personalitate juridică, competența teritorială a instanței de executare se stabilește prin raportare la sediul acestui dezmembrământ.

43. Din această perspectivă, dispozițiile art. 651 alin. (1) din Codul de procedură civilă se corelează cu prevederile art. 227 alin. (2) din Codul civil, potrivit cărora, în funcție de obiectul de activitate, persoana juridică poate avea mai multe sedii cu caracter secundar pentru sucursalele, reprezentanțele sale teritoriale și punctele de lucru, iar dovada sediului se face, potrivit art. 229 din Codul civil, cu mențiunile înscrise în registrele de publicitate sau de evidență prevăzute de lege pentru persoana juridică respectivă.

44. În această situație nu există o incompatibilitate între cele două texte legale, ci doar o aplicare particulară a dispozițiilor art. 651 alin. (1) teza întâi din Codul de procedură civilă.

45. Procurorul general a arătat că soluția considerată ca fiind în litera și spiritul legii corespunde caracterului unipatrimonial al executării silite, realității juridice din cauzele analizate, în care dezmembrământul persoanei juridice de drept privat figurează ca debitor al obligației stabilite în titlul executoriu și prezintă incontestabile avantaje de ordin practic din perspectiva cheltuielilor de executare.

VII. **Opinia judecătorilor-raportori**

46. Judecătorii-raportori au apreciat că recursul în interesul legii este admisibil și că, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 651 alin. (1) și art. 109 din Codul de procedură civilă, instanța de executare poate fi judecătoria în a cărei circumscripție teritorială se află, la data sesizării organului de executare, dezmembrământul fără personalitate juridică al persoanei juridice de drept privat ce are calitatea de debitor în raportul juridic obligațional, pentru obligațiile ce urmează a fi executate în acel loc sau care izvorăsc din acte încheiate prin reprezentantul dezmembrământului ori din fapte săvârșite de acesta.

47. A fost formulat de către un membru al completului un punct de vedere diferit față de opinia exprimată în raport, în sensul că dezlegarea ce ar trebui dată problemei de drept este aceea conform căreia dispozițiile art. 109 din Codul de procedură civilă nu sunt aplicabile în determinarea instanței de executare, în completarea prevederilor art. 651 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

VIII. **Înalta Curte de Casație și Justiție Asupra admisibilității recursului în interesul legii**

48. Sesizarea de recurs în interesul legii este admisibilă, fiind întrunite condițiile legale impuse în acest sens prin dispozițiile art. 514 și 515 din Codul de procedură civilă referitoare la titularul sesizării, precum și la obiectul sesizării, ce trebuie să privească o problemă de drept care să fi fost dezlegată diferit în jurisprudența instanțelor judecătorești, practică judiciară ce trebuie dovedită ca atare prin anexarea de hotărâri judecătorești definitive.

49. Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a fost legal sesizat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție care, potrivit normei menționate, are calitatea procesuală de a declanșa acest mecanism de unificare a practicii judiciare, în scopul interpretării și aplicării unitare a legii de către instanțele judecătorești.

50. Sesizarea de recurs în interesul legii se referă la o problemă de drept, cea privind posibilitatea determinării instanței de executare prin interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 651 alin. (1) teza întâi din Codul de procedură civilă raportat la cele ale art. 109 din același act normativ, pentru a stabili dacă instanța de executare poate fi judecătoria în a cărei circumscripție teritorială se află, la data sesizării organului de executare, dezmembrământul fără personalitate juridică al unei persoane juridice de drept privat, pentru obligațiile ce urmează a fi executate în acel loc sau care izvorăsc din acte încheiate prin reprezentantul dezmembrământului ori din fapte săvârșite de acesta.

51. Problema de drept supusă atenției pe calea prezentei sesizări a primit soluționări diferite în practica instanțelor judecătorești, într-o orientare jurisprudențială considerându-se că determinarea instanței de executare este posibilă prin interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 651 alin. (1) din Codul de procedură civilă în completare cu cele ale art. 109 din Codul de procedură civilă, atunci când se pune în discuție aducerea la îndeplinire pe cale silită a obligațiilor ce urmează să fie

executate la locul dezmembrământului fără personalitate juridică al persoanei juridice de drept privat sau a acelora care izvorăsc din acte încheiate prin reprezentantul dezmembrământului ori din fapte săvârșite de acesta. Totodată, într-o altă orientare jurisprudențială s-a considerat că și atunci când executarea silită este privitoare la astfel de obligații, determinarea instanței de executare nu se poate realiza decât strict prin aplicarea art. 651 alin. (1) teza întâi din Codul de procedură civilă, fiind avut în vedere sediul principal al debitorului, completarea cu dispozițiile art. 109 din Codul de procedură civilă care aparțin dreptului comun în materia stabilirii competenței teritoriale nefiind posibilă întrucât norma din art. 651 din Codul de procedură civilă stabilește o competență teritorială exclusivă.

52. De asemenea, sesizarea de recurs în interesul legii a fost însoțită de hotărâri judecătorești definitive care ilustrează soluții ce corespund ambelor curente jurisprudențiale.

Asupra fondului recursului în interesul legii

53. Jurisprudența divergentă a instanțelor judecătorești supusă atenției pe calea recursului în interesul legii s-a ivit în legătură cu determinarea instanței de executare, punându-se întrebarea dacă aceasta poate avea loc prin interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 651 alin. (1) teza întâi din Codul de procedură civilă, în corelare cu cele ale art. 109 din Codul de procedură civilă, atunci când în discuție este aducerea la îndeplinire pe cale silită a obligațiilor a căror executare urmează să se realizeze la locul dezmembrământului fără personalitate juridică al persoanei juridice de drept privat, ce are calitatea de debitor în raportul juridic execuțional, sau a obligațiilor care izvorăsc din acte încheiate prin reprezentatul dezmembrământului ori din fapte săvârșite de acesta.

54. Situația premisă a sesizării este dată de faptul că în titlurile executorii figurează în calitate de debitor dezmembrământul fără personalitate juridică, în mod individual ori alături de persoana juridică de bază.

55. Orientările jurisprudențiale divergente au fost reflectate în hotărâri judecătorești definitive ce au soluționat conflicte de competență ivite în procedura necontencioasă a încuviințării executării silite sau contestații la executare (procedură contencioasă), în principiu, acestea fiind de dată anterioară Deciziei nr. 20 din 27 septembrie 2021 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii.

56. Astfel, într-o primă orientare jurisprudențială, regăsită și la nivelul instanței supreme în soluționarea conflictelor negative de competență, s-a considerat că dispozițiile art. 651 alin. (1) din Codul de procedură civilă se pot completa cu prevederile art. 109 din Codul de procedură civilă care reglementează un caz de competență teritorială alternativă, așa încât pentru ipotezele avute în vedere de acest din urmă text de lege, instanța de executare poate fi și judecătoria de la locul unde se află dezmembrământul fără personalitate juridică al persoanei juridice de drept privat. Au considerat aceste instanțe că, pentru determinarea instanței competente, nu prezintă relevanță aspecte privitoare la situația particulară a persoanei juridice executate silit, după cum aceasta are personalitate juridică, patrimoniu propriu sau capacitate de folosință, întrucât asemenea aspecte excedează dispozițiilor art. 651 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care nu fac o atare distincție, ci se raportează numai la sediul debitorului, în sensul de persoană executată silit. S-a arătat, de asemenea, că existența personalității juridice nu este o condiție care trebuie îndeplinită de o persoană pentru ca aceasta să fie parte în proces câtă vreme, potrivit art. 56 alin. (2) din Codul de procedură civilă, o entitate fără personalitate poate sta în judecată dacă este constituită potrivit legii.

57. În cea de-a doua orientare jurisprudențială s-a considerat că dispozițiile art. 109 din Codul de procedură civilă nu sunt

incidente în determinarea instanței de executare, chiar când este vorba despre dispoziții ale titlului executoriu ce se execută la sediul dezmembrământului persoanei juridice de drept privat sau care privesc obligații ce izvorăsc din acte încheiate prin reprezentantul dezmembrământului ori din fapte săvârșite de acesta. În această opinie, competența teritorială a instanței de executare se determină doar în raport cu conținutul art. 651 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiind avut în vedere sediul principal al debitorului, cât timp norma în discuție nu distinge și cât timp, reglementând o competență teritorială exclusivă, aceasta nu permite un presupus caracter alternativ al competenței în absența unei dispoziții exprese.

58. În dezlegarea problemei de drept ce a determinat jurisprudența divergentă a instanțelor judecătorești sunt relevante o serie de considerente decizorii ce au fundamentat dezlegarea cu caracter obligatoriu a Deciziei nr. 20 din 27 septembrie 2021 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii:

59. A) Competența instanței de executare prevăzută de art. 651 alin. (1) din Codul de procedură civilă este, atât din punct de vedere material, cât și teritorial, una exclusivă, întrucât prin voința legiuitorului aceasta este atribuită unei anume instanțe, judecătoria sub aspect material, iar sub aspect teritorial unei instanțe determinate pe baza unor criterii legale, instanță pe care părțile, prin voința lor, nu o pot înlătura.

60. Competența teritorială a instanței de executare este stabilită printr-un set de reguli succesive a căror aplicare etapizată și succesivă elimină posibilitatea unui conflict de reguli sau existența unui drept de opțiune în favoarea creditorului. Numai cea din urmă regulă, în ipoteza în care nici debitorul și nici creditorul nu își au domiciliul sau sediul în țară, recunoaște un drept de opțiune în favoarea creditorului, prin aceea că lasă la latitudinea acestuia posibilitatea determinării instanței de executare prin depunerea cererii de executare silită la unul din executorii judecătorești care au sediul profesional în raza teritorială a respectivei judecătorii (în acest sens, paragrafele 56—65).

61. B) Determinarea instanței de executare, potrivit criteriilor prevăzute de art. 651 alin. (1) din Codul de procedură civilă, are loc încă de la momentul încuviințării executării silite (care reprezintă condiția esențială a demarării efective a procedurii execuționale), aceasta fiind unică pe parcursul întregii proceduri de executare silită, potrivit art. 651 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

62. Pe cale de consecință, ulterior admiterii cererii de încuviințare a executării silite, calitatea de instanță de executare a instanței care a încuviințat executarea silită nu doar că este câștigată, dar și rămâne aceeași pe întreaga durată a procedurii execuționale, ceea ce înseamnă că, în respectiva executare silită, nicio altă instanță nu va putea fi apreciată ca instanță de executare, motiv pentru care — exceptând derogările anume prevăzute de lege, cum este cazul contestației la titlu — toate cererile și incidentele procedurale care vor apărea pe parcursul executării silite vor reveni în competența acelei instanțe de executare.

63. Altfel spus, odată stabilită instanța de executare în raport cu criteriile teritoriale prevăzute de art. 651 alin. (1) din Codul de procedură civilă, ea va rămâne aceeași pe întreaga procedură, fiind unica instanță competentă material și teritorial pentru a soluționa toate cererile și incidentele apărute în cursul executării silite, cu excepția cazurilor în care legea prevede în mod expres altfel (conform paragrafelor 69—71).

64. C) Este unanim admis că procedura încuviințării executării silite este una grațioasă, în raport cu prevederile art. 666 alin. (2) din Codul de procedură civilă, împrejurare ce atrage incidența dispozițiilor referitoare la procedura judiciară necontencioasă (în acest sens, paragraful 67).

65. Pornind de la aceste statuări de principiu ale menționatei decizii de recurs în interesul legii trebuie admis că determinarea instanței de executare (care rămâne aceeași, unică, pe durata întregii proceduri execuționale), potrivit criteriilor din cuprinsul art. 651 alin. (1) din Codul de procedură civilă, are loc încă din momentul încuviințării executării silite (condiție esențială a demarării efective a procedurii execuționale), într-o procedură judiciară necontencioasă specială pentru care dreptul comun e reprezentat de dispozițiile art. 527—536 din Codul de procedură civilă. Acest drept comun se completează cu prevederile aplicabile procedurii contencioase, în virtutea art. 536 alin. (1) din Codul de procedură civilă, potrivit căruia „*Dispozițiile art. 527—535 referitoare la procedura necontencioasă se completează cu dispozițiile de procedură contencioasă, în măsura în care acestea din urmă sunt compatibile cu natura necontencioasă a cererii*”.

66. Însă o completare a dispozițiilor art. 651 alin. (1) cu cele ale art. 109 din Codul de procedură civilă nu este posibilă ținând seama că, în primul caz, este vorba despre norme ce reglementează o competență teritorială exclusivă, în timp ce dispozițiile art. 109 reglementează o competență teritorială alternativă.

67. În plus, recurgerea la conținutul art. 109 din Codul de procedură civilă prin completarea în cascadă, justificată prin natura specială a procedurii necontencioase a încuviințării executării silite (art. 651 din Codul de procedură civilă), care s-ar completa cu dreptul comun al procedurii necontencioase (art. 527—536 din Codul de procedură civilă) și, în baza art. 536 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cu regulile procedurii contencioase, nu este posibilă în prezența unei reglementări cu conținut derogatoriu, special, cum este cea din cuprinsul art. 651 alin. (1) din același cod, ce vizează tocmai domeniul competenței teritoriale a instanței.

68. Dispozițiile din procedura contencioasă se aplică doar dacă prevederile art. 527—535 din Codul de procedură civilă nu conțin o anume reglementare, regăsită în dreptul comun, nu însă și în prezența unor reglementări speciale derogatorii, același principiu fiind valabil și în concursul dintre dispozițiile ce reglementează încuviințarea executării silite, ca procedură necontencioasă specială, și cele aplicabile procedurii necontencioase de drept comun.

69. Întrucât art. 651 alin. (1) din Codul de procedură civilă derogă de la art. 528 din Codul de procedură civilă care, la rândul său, derogă de la art. 107 și următoarele din Codul de procedură civilă, cât privește determinarea competenței teritoriale a instanței ce soluționează cererea, aplicarea prin complinire a normelor pe care le conține art. 651 alin. (1) din același cod cu cele ale art. 109 din Codul de procedură civilă nu este posibilă.

70. Cu toate acestea, nu poate fi validată nici cea de-a doua orientare jurisprudențială care consideră că, în raport cu conținutul art. 651 alin. (1) din Codul de procedură civilă, competența teritorială a instanței de executare se stabilește în raport cu sediul principal al debitorului persoană juridică.

71. Trebuie ținut seama de faptul că norma de competență supusă analizei [art. 651 alin. (1) din Codul de procedură civilă] nu precizează — așa cum o face, spre exemplu, art. 119 din Codul de procedură civilă, care atribuie judecata cererilor în materie de societate în competența exclusivă a instanței de la sediul principal al persoanei juridice, ori art. 63 din Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care, în mod similar, stabilește o competență în favoarea tribunalului de la sediul principal al societății pentru toate cererile și căile de atac prevăzute de respectiva lege — că are în vedere sediul principal al debitorului.

72. Nu mai puțin, însă, prezintă relevanță faptul că, în conformitate cu norma art. 227 alin. (2) din Codul civil, o

persoană juridică poate avea și sedii cu caracter secundar pentru sucursalele, reprezentanțele sale teritoriale și punctele de lucru, a căror dovadă se face cu înscrierile în registrele de publicitate sau de evidență prevăzute de lege pentru persoana juridică respectivă.

73. Sediul principal al persoanei juridice reprezintă atributul de identificare ce conferă acesteia apartenență teritorială. Persoana juridică are însă facultatea de a-și stabili și sedii secundare [art. 227 alin. (2) din Codul civil], ca o consecință a organizării acesteia ori ca o opțiune de structurare teritorială a persoanei juridice.

74. Astfel, în cazul în care persoana juridică își organizează dezmembrăminte fără personalitate juridică, cum ar fi sucursale, reprezentanțe teritoriale, puncte de lucru sau alte asemenea entități fără personalitate juridică, pentru care sunt asigurate sedii secundare și ori de câte ori în titlul executoriu se regăsesc astfel de structuri ale persoanei juridice, în mod singular ori alături de persoana juridică de bază, ca titulari ai obligațiilor ce se cer aduse la îndeplinire pe cale silită, trebuie admis că, în aplicarea dispozițiilor art. 651 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de executare poate fi și judecătoria în a cărei circumscripție se află, la data sesizării organului de executare, sediul dezmembrământului fără personalitate juridică. Aceasta întrucât, în considerarea prevederilor art. 227 alin. (2) din Codul civil, sediile sucursalelor, reprezentanțelor teritoriale ori punctelor de lucru sunt sedii (secundare) ale persoanei juridice înseși, ce corespund noțiunii de „sediul debitorului”, utilizată de legiuitor în cuprinsul art. 651 alin. (1) din Codul de procedură civilă pentru asigurarea exclusivității teritoriale a instanței de executare.

75. Recunoașterea posibilității determinării instanței de executare prin raportare și la sediul dezmembrământului fără personalitate juridică, atunci când acesta figurează ca fiind obligat prin titlul executoriu, singur ori alături de persoana juridică de bază, nu împiedică asupra caracterului exclusiv al competenței instanței de executare, ținând seama, pe de o parte, că determinarea s-a realizat prin utilizarea criteriului prevăzut de legiuitor.

76. Pe de altă parte, conceptul de competență teritorială exclusivă nu se suprapune în mod necesar ideii de competență individuală sau de instanță unică, procedura civilă cunoscând mai multe ipostaze în care, prin norme de competență teritorială exclusivă, este atribuită competența în soluționarea anumitor litigii, deopotrivă, mai multor instanțe, fără ca din acest motiv să fie știrbit ori anihilat caracterul exclusiv al competenței lor teritoriale.

77. Conceptul de competență teritorială exclusivă corespunde voinței legiuitorului de a conferi, în considerarea unui criteriu de exclusivitate, competența soluționării unui tip de litigii unei sau unor anumite instanțe, cu excluderea tuturor celorlalte, voință ce se deduce din natura cauzelor, după cum este vorba despre pricini privitoare la persoane (aspect ce rezultă în urma interpretării *per a contrario* a prevederilor art. 126 din Codul de procedură civilă) ori la anumite bunuri sau drepturi de care părțile nu pot să dispună, în cazul acestei din urmă categorii voința legiuitorului rezultând din modul de redactare a textelor legale, de o manieră imperativă și neechivocă [prin utilizarea unor formule de tipul „cererile (...) se introduc numai la instanța (...)” ori „(...) sunt de competență exclusivă a (...)”].

78. Așadar, competența teritorială exclusivă este asigurată ori de câte ori este respectat criteriul de determinare utilizat de legiuitor, chiar dacă pe baza acestuia este stabilită, deopotrivă, competența mai multor instanțe, iar nu doar a uneia anumite, cum se întâmplă, spre exemplu, în ipoteza reglementată în cuprinsul art. 117 alin. (2) sau a celei din cuprinsul art. 118 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

79. De altfel, chiar art. 651 alin. (1) din Codul de procedură civilă recunoaște în conținutul său, în ultima teză de aplicare, un drept de alegere a instanței de executare în favoarea creditorului, subordonat condiției legale ca aceasta să fie instanța de la sediul biroului executorului judecătoresc învestit de el, fără ca astfel să fie înlăturat caracterul exclusiv al noimei atributive de competență sub aspect teritorial.

80. Prin urmare, explicitând criteriul de determinare a competenței teritoriale (în vederea executării silite individuale care își păstrează caracterul unipatrimonial) prin recurgerea la o interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 651 alin. (1) din Codul de procedură civilă, nu prin completarea lor cu cele de ordin general ce reglementează competența teritorială în procedurile contencioase din cuprinsul art. 109 din Codul de procedură civilă, ci prin corelarea lor cu cele ale art. 227 alin. (2) din Codul civil — care definesc noțiunea de sediu atât cu referire la sediul principal al persoanei juridice, cât și cu referire la sediile secundare ale acesteia, ce corespund sediilor sucursalelor, reprezentanțelor, punctelor de lucru sau altor structuri ale acesteia — în sensul că sediul debitorului poate fi și cel al dezmembrământului fără personalitate juridică al persoanei juridice ce are calitatea de debitor în raportul de drept execuțional, nu se schimbă regimul de competență teritorială exclusivă a instanței de executare, iar o atare aplicare a legii

nu poate fi decât una judicioasă și benefică părților din punctul de vedere al celerității și costurilor procedurii.

81. Astfel fiind, este corectă soluția din cea dintâi orientare jurisprudențială, dar a cărei justificare trebuie amendată, în limitele și cu argumentele prezentate anterior. Sub alte aspecte, s-a reținut pertinent în această orientare jurisprudențială că, stabilind competența teritorială a instanței de executare la sediul debitorului, norma art. 651 alin. (1) din Codul de procedură civilă nu distinge referitor la personalitatea juridică a acestuia, ci se raportează doar la atributul de identificare dat de sediu. Într-adevăr, norma atributivă de competență, sub aspect teritorial, nu acționează în funcție de elemente relative la personalitatea juridică, patrimoniul propriu ori capacitatea de folosință a debitorului din raportul juridic obligațional. În plus, existența personalității juridice nu este o condiție ce trebuie îndeplinită spre a fi parte într-o procedură, câtă vreme, potrivit art. 56 alin. (2) din Codul de procedură civilă, o entitate poate sta în judecată dacă este constituită potrivit legii.

82. Cum legea nu distinge sub aspectul sediului principal ori al celui secundar al persoanei juridice de drept privat, nu există niciun impediment de a considera că, în situația în care titlul executoriu privește (și) un dezmembrământ fără personalitate juridică, competența teritorială a instanței de executare poate fi stabilită prin raportare la sediul secundar al persoanei juridice debitoare, respectiv la sediul acestui dezmembrământ.

83. Fiind întrunite dispozițiile art. 514 din Codul de procedură civilă, în temeiul dispozițiilor art. 517 alin. (1) din același cod,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în consecință, stabilește că:

În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 651 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în situația în care titlul executoriu privește un dezmembrământ fără personalitate juridică, competența teritorială a instanței de executare poate fi stabilită prin raportare la sediul secundar al persoanei juridice debitoare, respectiv la sediul acestui dezmembrământ.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 517 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 15 mai 2023.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CORINA-ALINA CORBU

Magistrat-asistent,
Mihaela Lorena Repana

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

